

Öhrlings

PRICEWATERHOUSECOOPERS

Revisionsrapport

Granskning av delårsrapporten
Januari – Augusti 2008

Hofors kommun

Oktober 2008

Robert Heed

Innehållsförteckning

1	Inledning	3
1.1	Uppdrag och ansvarsfördelning	3
1.2	Mål av betydelse för god ekonomisk hushållning.....	3
1.3	Syfte och omfattning	3
2	Sammanfattande revisionell bedömning.....	4
3	Granskningsresultat	5
3.1	Förvaltningsberättelse	5
3.1.1	Kommunfullmäktiges finansiella mål	5
3.1.2	Kommunfullmäktiges verksamhetsmål	5
3.1.3	Driftsredovisningen	6
3.1.4	Investeringsredovisningen	7
3.1.5	Väsentliga nyckeltal.....	7
3.2	Resultat-, balansräkning och finansieringsanalys	7
3.2.1	Resultaträkning	7
3.2.2	Balansräkning	8
3.2.3	Finansieringsanalys.....	8
3.3	Sammanställd redovisning	8
3.4	Prognoser.....	9

1 Inledning

1.1 Uppdrag och ansvarsfördelning

Enligt den kommunala redovisningslagen skall **kommunstyrelsen**, minst en gång under räkenskapsåret, upprätta en särskild delårsrapport för verksamheten och svara för innehållet i sin helhet. Rapporten skall omfatta en period av minst hälften och högst två tredjedelar av räkenskapsåret.

Revisorerna skall bedöma om resultatet i delårsrapporten är förenligt med de av fullmäktige beslutade målen. Kommunens revisorer har gett Komrev inom Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB i uppdrag att granska delårsrapporten för Hofors kommun avseende perioden januari – augusti 2008.

Fullmäktige skall behandla delårsrapporten tillsammans med revisorernas skriftliga utlåtande. Granskningsrapporten ingår i det underlag som revisorerna bygger sin bedömning på.

1.2 Mål av betydelse för god ekonomisk hushållning

Enligt kommunallagen skall **kommunfullmäktige** anta verksamhetsmål och finansiella mål som är av betydelse för en god ekonomisk hushållning.

Kommunstyrelsen skall i sin delårsrapport följa upp och utvärdera de av fullmäktige fastställda målen i förvaltningsberättelsen.

Revisorerna skall granska och bedöma om resultatet i delårsrapporten är förenliga med de mål fullmäktige beslutat om.

1.3 Syfte och omfattning

Revisorernas granskning av delårsrapporten skiljer sig från granskning av årsredovisningen, som är mer omfattande. Tyngdpunkten i granskningen av delårsrapporten har kommit att ligga på att granska och bedöma om resultatet i delårsrapporten är förenligt med de av fullmäktige fastställda verksamhetsmålen och finansiella målen.

Kommunallagen ställer inga krav på att revisorernas bedömning av delårsrapporten skall omfatta räkenskaperna. För att kunna göra en bedömning av de finansiella målen är dock en översiktlig granskning av räkenskaperna nödvändig. Granskningen skall ha en sådan omfattning att den kan ligga till grund för revisorernas bedömning av om resultatet i delårsrapporten är förenligt med målen för den ekonomiska förvaltningen.

Föregående års siffror anges genomgående i rapporten inom parentes.

2 Sammanfattande revisionell bedömning

Kommunens ekonomiska läge

Resultatet för perioden är positivt med 15,6 Mkr (negativt med 0,5 Mkr), vilket är 16,1 Mkr bättre än motsvarande period föregående år. I resultatet för delårsperioden ingår en realisationsvinst om 15,5 Mkr med anledning av försäljning av en del av aktierna i Hofors Energi.

Prognosen för helåret pekar mot ett överskott på 11,7 Mkr. Detta är 5,6 Mkr bättre än budget, men bedömningen är att balanskravet inte kommer att uppfyllas eftersom realisationsvinsten inte får beaktas i beräkningen.

Bedömning utifrån genomförd granskning

Vår bedömning är att delårsrapporten uppfyller lagens krav på att den skall omfatta förvaltningsberättelse, resultaträkning och balansräkning. Utöver detta följer man god redovisningssed genom att delårsrapporten även innehåller finansieringsanalys och en prognos över förväntat utfall för helårsresultatet. Att en sammanställd redovisning saknas är dock avsteg från god sed.

I kommunens dokument "Budget 2008, Flerårsplan 2009-10" har fullmäktige fastställt **finansiella mål** för Hofors kommun. I delårsrapportens förvaltningsberättelse finns avstämningar och kommentarer av måluppfyllelsen för de finansiella målen. Sammanfattningsvis är bedömningen att kommunen inte kommer att uppfylla resultatmålet medan målet om självfinansiering av investeringar kommer att uppfyllas.

Kommunfullmäktige fastställde utöver de finansiella målen även **verksamhetsmål** med avseende på god ekonomisk hushållning som ska avse de viktigaste i verksamheterna samt vara uppföljningsbara. De fem verksamhetsmålen har fastställts och utformats som inriktningsmål och som effektmål.

Delårsrapporten innehåller avstämning av effektmålen samlat på en övergripande nivå i förvaltningsberättelsen. Bedömningen är att målet för grundskolan troligtvis kommer att uppnås och för gymnasieskolan att målet kommer att uppnås för de flesta av programmen. När det gäller målet inom äldreomsorgen är bedömningen att målet kommer att uppnås medan målen inom individ- och familjeomsorg inte kommer att uppnås.

3 Granskningsresultat

3.1 Förvaltningsberättelse

3.1.1 Kommunfullmäktiges finansiella mål

I kommunens dokument "Budget 2008, Flerårsplan 2009-10" har fullmäktige fastställt finansiella mål för god ekonomisk hushållning. Dessa motsvarar målen föregående år och är att:

- årets resultat skall uppgå till minst 1 % av skatteintäkter och generella statsbidrag, det vill säga ca 5,0 mkr.
- investeringar för den skattefinansierade verksamheten ska inte finansieras med externa lån

I delårsrapportens förvaltningsberättelse finns avstämningar och kommentarer av måluppfyllelsen för de finansiella målen.

När det gäller **resultatmålet** om att resultatet ska uppgå till **minst 1% av skatteintäkter och statsbidrag**, framgår det i förvaltningsberättelsen att målet bör korrigeras så att reavinsterna inte ingår i resultatet. Om man beaktar resultatet efter korrigering av realisationsvinst uppgår det för perioden till 0,1 Mkr och prognosen för helåret 2008 till -3,8 Mkr. Bedömningen är därför att målet inte kommer att uppnås.

Under perioden har **investeringar** gjorts om 5,9 Mkr utan att någon ytterligare **upplåning** har gjorts. Någon upplåning planeras inte heller under resterande delen av året. Bedömningen är därför att målet kommer att uppfyllas.

Sammanfattningsvis är bedömningen att kommunen inte kommer att uppfylla resultatmålet medan målet om självfinansiering av investeringar kommer att uppfyllas.

3.1.2 Kommunfullmäktiges verksamhetsmål

Kommunfullmäktige fastställde utöver de finansiella målen även verksamhetsmål med avseende på god ekonomisk hushållning, som ska avse det viktigaste i verksamheterna samt vara uppföljningsbara. De fem verksamhetsmålen har fastställts och utformats som inriktningsmål och som effektmål. De fem målen kvarstår från föregående år och är att:

- Grundskola
Meritvärdet läsåret 2007/2008 ska vara högre än läsåret 2006/2007
- Gymnasieskola
Slutbetygen ska öka jämfört med 2006/2007
- Äldreomsorgen
Ingen sanktionsavgift ska uppkomma på grund av att en plats inte har kunnat erbjudas
- Individ- och familjeomsorg
Det genomsnittliga antalet hushåll med ekonomiskt bistånd ska minska jämfört med bokslut 2007
Placeringskostnaden ska minska jämfört med 2007

Delårsrapporten innehåller avstämning av effektmålen samlat på en övergripande nivå i förvaltningsberättelsen. Bedömningen är att målet för grundskolan troligtvis kommer att uppnås och för gymnasieskolan att målet kommer att uppnås för de flesta av programmen. När det gäller målet inom äldreomsorgen är bedömningen att målet kommer att uppnås medan målen inom individ- och familjeomsorg inte kommer att uppnås.

3.1.3 Driftsredovisningen

Den primära utgångspunkten för delårsrapporten är att erhålla en mätning av resultat och ställning vid ytterligare en given tidpunkt under räkenskapsåret, vilket innebär att delårsrapporten utgör en del av kommunens externa rapportering. Den relevanta jämförelsen är då med motsvarande period föregående räkenskapsår.

Delårsrapporten utgör också ett väsentligt instrument för den interna styrningen. Mot denna bakgrund finns anledning att också jämföra med en periodiserad budget för perioden. I delårsrapporten görs en jämförelse med periodens budget, men för att ytterligare öka värdet av jämförelsen är det viktigt att kommunen strävar mot att ytterligare utveckla en periodiserad budget.

Utfallet per 31 augusti visar att Barn- och ungdomsnämnden redovisar ett underskott om -2,5 Mkr och Socialnämnden ett underskott om -1,3 Mkr. På helårsbasis prognostiserar samtliga nämnder underskott om totalt -10,5 Mkr. I förvaltningsberättelsen finns en sammanfattning kring orsakerna till underskottet, såsom nya avdelningar inom förskolan, ökade kostnader för försörjningsstöd samt rivningskostnader. I respektive verksamhetsberättelse finns det åtgärder som ska vidtas med anledning av befarade underskott, där flera av dem är generella kring restriktivitet när det gäller inköp.

3.1.4 Investeringsredovisningen

I delårsrapporten ingår en investeringsredovisning som redogör för genomförda och prognostiserade investeringar. Vidare finns en kort redogörelse för investeringsverksamheten i förvaltningsberättelsen.

Investeringsredovisningen skulle vinna på att även kompletteras med en sammanställning av de större investeringarna, där redovisning sker av totalbudget samt totalkostnad för respektive projekt. Även kommentarerna kan utvecklas och beskriva det beräknade utfallet för de större projekten.

3.1.5 Väsentliga nyckeltal

Det är positivt att det i årets delårsrapport redovisas nyckeltal. Dessa ger en värdefull överblick över utvecklingen. För att ytterligare öka läsvärdet kan jämförelsen gärna sträcka sig över fler år, till exempel fem.

3.2 Resultat-, balansräkning och finansieringsanalys

3.2.1 Resultaträkning

Resultaträkningen är uppställd i enlighet med den kommunala redovisningslagen och innehåller jämförelsetal från föregående år.

Resultatet för perioden är positivt med 15,6 Mkr (negativt med 0,5 Mkr), vilket är 16,1 Mkr bättre än motsvarande period föregående år. I resultatet för delårsperioden ingår en realisationsvinst om 15,5 Mkr med anledning av försäljning av en del av aktierna i Hofors Energi.

Prognosen för helåret pekar mot ett överskott på 11,7 Mkr. Detta är 5,6 Mkr bättre än budget, men bedömningen är att balanskravet inte kommer att uppfyllas eftersom realisationsvinsten inte får beaktas i beräkningen.

Respektive förvaltning ansvarar själva för de periodiseringar som berör den egna förvaltningen. Större kommunövergripande poster bokförs av ekonomikontoret. I samband med granskningen av delårsbokslutet gjordes en genomgång av gjorda periodiseringar. Omfattningen av periodiseringarna indikerar på att intäkter och kostnader som är hänförliga till perioden inte har beaktats fullt ut. Det är viktigt att kommunen till kommande år säkerställer rutinerna kring periodisering.

3.2.2 Balansräkning

Balansräkningen i delårsrapporten har granskats översiktligt genom stickprov och analys av större poster och förändringar i jämförelse med tidigare år. Genomgång har även gjorts av specifikationer avseende upplupna samt förutbetalda intäkter samt kostnader med tillhörande underlag.

I samband med granskningen har följande noteringar gjorts:

Periodens avskrivningar bygger på verkliga investeringar per den sista december 2007 och budgeterade nyinvesteringar under året. Att kommunen avviker från god sed i dessa avseenden framgår under redovisningsprinciper.

Kommunens **pensionsåtagande** har beräknats utifrån prognoser beställda i samband med bokslutet 2007 och när det gäller avräkning av **kommunalskattemedel** har hänsyn tagits till justering av slutavräkning för 2007 samt 2008 i enlighet med prognos från Sveriges kommuner och landsting i augusti 2008.

Semesterlöneskulden har inte justeras, utan uppgår till samma belopp som i bokslutet 2007. Eftersom semesterlöneskulden uppgår till betydande belopp bör kommunen sträva mot att även denna post skall vara så rättvisande som möjligt. Att kommunen avviker från god sed i detta avseende framgår under redovisningsprinciper.

3.2.3 Finansieringsanalys

Delårsrapporten innehåller en finansieringsanalys i enlighet med god redovisningssed.

3.3 Sammanställd redovisning

I kommunens delårsrapport redovisas resultatet för de kommunala bolagen per den 31 augusti 2008 i ett separat avsnitt. Det redovisas även prognoser för utfall på helårsbasis samt kommentarer till respektive bolag.

Kommunala redovisningslagen (KRL) ställer inte krav på att en sammanställd redovisning ska ingå i delårsrapporten. Däremot har Referensgruppen i redovisningsfrågor tidigare uttalat att en sammanställd redovisning bör ingå.

Det är positivt att information om bolagen har tillkommit i årets delårsrapport, men med tanke på att en betydande del av kommunens verksamhet bedrivs i de kommunala bolagen och kommunen har åtaganden för att täcka upp kostnader i bolagen bör en sammanställd redovisning även ingå i delårsrapporten.

3.4 Prognoser

Prognoserna är en mycket viktig del av delårsrapporten. I skriften ”Kommunala delårsrapporter – praxis och idéer” från Rådet för kommunal redovisning, anges att det är viktigt att information med karaktären budgetuppföljning i delårsrapporten inte får innebära att den externa ekonomiska informationen om rapportperioden får en underordnad roll.

Kommunstyrelsen gör tre större uppföljningar med årsprognoser under året, per 28 februari, 30 april och 31 augusti. Redan i uppföljningen i februari prognostiserade verksamheterna ett underskott om ca -10,7 Mkr. Med anledning av detta togs beslut om ökad försiktighet vid konsumtion. Trots beslut om åtgärder prognostiserar verksamheterna i delårsrapporten ett underskott för helåret 2008 om -10,5 Mkr. Med tanke på att det prognostiserade resultatet beloppsmässigt ligger på samma nivå som i början av året är det viktigt att Kommunstyrelsen genom sin uppsiktsplikt säkerställer att nämnderna vidtagit och vidtar nödvändiga åtgärder.

Ingen särskild granskning har skett av kommunens prognoser. Det är därför svårt för revisorerna att värdera relevansen i föreslagna åtgärder och prognosernas riktighet.